4^{ο} Γυμνάσιο Θήβας Σχολικό έτος: 2013-2014

Τάξη: Α΄

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Σιδερίδου Κατερίνα

Βιωματική δράση:

ΘΕΜΑ: *Η ΤΕΧΝΗ ΧΤΙΖΕΙ ΓΕΦΥΡΕΣ*

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ 2013-2014

Κατά τη διάρκεια του **α΄ τριμήνου** ασχοληθήκαμε με την υποενότητα 1 με θέμα **«ο κόσμος των συναισθημάτων μας**».

Δουλεύοντας πάνω σε μάσκες της αρχαίας τραγωδίας και σε επιτάφιες προσωπογραφίες, τα παιδιά εξερεύνησαν τα συναισθήματα που βιώνουν παρατηρώντας τα έργα και έμαθαν να τα εκφράζουν τόσο λεκτικά, σε συζήτηση στην ομάδα καθώς και μέσω της καταγραφής αυτών, όσο και ζωγραφικά δημιουργώντας δικά τους έργα στην προσπάθεια να αποτυπώσουν τα συναισθήματά τους.

Εξοικειώθηκαν με την ιδέα ότι ένα ερέθισμα, όπως ένα έργο τέχνης, μπορεί να προκαλέσει διαφορετικά συναισθήματα σε κάθε άτομο ξεχωριστά, ανάλογα με τα δικά του βιώματα και τη συναισθηματική κατάσταση στην οποία βρίσκεται τη στιγμή που έρχεται σε επαφή με αυτό. Ήρθαν έτσι σε επαφή με τα δικά τους συναισθήματα, αλλά και τα συναισθήματα των συμμαθητών τους και αναγνώρισαν τη σημασία της αποδοχής όλων των πιθανών συναισθημάτων που μπορεί να προκαλεί ένα έργο σε ένα άτομο γεγονός που λειτούργησε ως τρόπος αποδοχής του εαυτού τους και των άλλων και συνέβαλε στη βελτίωση της κοινωνικότητάς τους.

Κατά τη διάρκεια του **β΄ και γ΄ τριμήνου** ασχοληθήκαμε με τις υποενότητες **«τέχνη και συναισθήματα» και «επικοινωνώ με τους άλλους μέσω της τέχνης».**

Αρχικά ζητήθηκε από τα παιδιά να σκεφτούν και να καταγράψουν τρία «θετικά» και τρία «αρνητικά» στοιχεία για τον εαυτό τους, καθώς και ένα σκίτσο / μια ζωγραφιά που τους εκφράζει, τα παρουσιάσαμε στην ομάδα και τα συζητήσαμε.

Εν συνεχεία ασχοληθήκαμε με το θέμα «συναισθήματα»: σκεφτήκαμε πιθανούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων και έγινε καταγραφή των απαντήσεων και ακολούθησε συζήτηση / ανταλλαγή απόψεων.

Έπειτα πραγματοποιήθηκε “καταγραφή” συναισθημάτων και διαχωρισμός αυτών στις κατηγορίες «θετικά-αρνητικά-μεικτά» συναισθήματα. Τα παιδιά συζήτησαν, προβληματίστηκαν, διαφώνησαν και τελικά συνειδητοποίησαν τόσο τα ποικίλα πρόσημα που μπορεί να φέρει το ίδιο συναίσθημα όσο πως ο διάλογος και η συζήτηση με τους συμμαθητές τους, ακόμα και αν έχουν αντίθετη γνώμη από τους ίδιους, μπορεί να τους ανοίξει μια οδό αντίληψης η οποία πριν τους ήταν άγνωστη και εντέλει ή να την ασπαστούν ή να έχουν το δικαίωμα της αντίθετης άποψης αλλά σε κάθε περίπτωση να την αποδεχτούν.

Στη συνέχεια ζητήθηκε από τα παιδιά να φέρουν ένα δικό τους βιβλίο από όπου κλήθηκαν να αναζητήσουν λέξεις-συναισθήματα και να τις καταγράψουν ή να ξεχωρίσουν αποσπάσματα κατά την ανάγνωση των οποίων τους προκλήθηκαν συναισθήματα και να τα αναφέρουν. Το κάθε παιδί παρουσίασε το δικό του βιβλίο και ακολούθησε συζήτηση για το κατά πόσο η ίδια λέξη ή απόσπασμα ενός βιβλίου μπορεί στον καθένα να γεννήσει και ένα άλλο συναίσθημα.

Εν συνεχεία έγινε προβολή διαφόρων σύντομων βίντεο (με θέμα τον φόβο, τον αποκλεισμό, τον ρατσισμό) και καταγράφηκαν τα συναισθήματα που προβάλλονται μέσω των ηθοποιών, τα συναισθήματα που φαίνεται να βιώνουν οι ίδιοι οι συντελεστές, αλλά και τα

συναισθήματα που βίωσαν οι μαθητές παρακολουθώντας τα. Έγινε αναφορά στην επιλογή της μουσικής επένδυσης κάθε σκηνής και τι συναίσθημα προκάλεσε αυτή.

Σε επόμενο μάθημα οι μαθητές έφεραν εικόνες που αναζήτησαν σε περιοδικά ή δικά τους σκίσα-ζωγραφιές με στόχο τη δημιουργία ενός κολλάζ συναισθημάτων.

Τέλος πραγματοποιήθηκαν ασκήσεις - παιχνίδια ρόλων, δημιουργικής γραφής:

1ον Μέσω της παντομίμας έπρεπε να εκδηλώσουν το συναίσθημα που αναγραφόταν σε τυχαίο χαρτάκι που είχαν τραβήξει και να το μαντέψουν οι συμμαθητές τους.

2ον Χρησιμοποιώντας τυχαίες φράσεις που έγραψαν έπρεπε να αυτοσχεδιάσουν ανά δυο υποδυόμενοι ρόλους σε μια συνθήκη που όριζαν οι συμμαθητές τους και χρησιμοποιώντας για λόγια μόνο τη μια φράση που είχαν κληρώσει.

3ον Επιλέγοντας σαν «υλικό» και έναυσμα ένα τυχαίο αντικείμενο από «κ», έναν χώρο της επιλογής τους, έναν χρόνο και ένα συναίσθημα εμπνεύστηκαν μια σύντομη ιστορία την οποία αφηγήθηκαν στην τάξη.

Έτσι κατά τη διάρκεια της βιωματικής Δράσης: Αναζητήσαμε τους τρόπους με τους οποίους βλέπουμε οι ίδιοι τον εαυτό μας ξεχωρίζοντας τα «καλά» και τα «λιγότερο καλά» στοιχεία και βρήκαμε το θάρρος να τα παρουσιάσουμε στην ομάδα, δεχόμενοι τα σχόλια των συμμαθητών μας και ακούγοντας πως οι άλλοι μας βλέπουν από την μεριά τους.

Συνειδητοποιήσαμε τις διαφορές στον τρόπο που μπορεί να βλέπουμε εμείς τον εαυτό μας από τον τρόπο που τον βλέπουν οι άλλοι, κάτι που μας έφερε «πιο κοντά» με εμάς τους ίδιους αλλά και με τους συμμαθητές μας. Βρισκόμενοι στο ρόλο και του «σχολιαστή» αλλά και του «σχολιαζόμενου» μάθαμε να ευαισθητοποιούμαστε απέναντι στα συναισθήματα του συνομιλητή μας, προσέχοντας τον τρόπο με τον οποίο εκφράζουμε τη άποψή μας, σεβόμενοι την προσωπικότητα του. Ανταλλάσοντας τα σκίτσα / ζωγραφιές που εμπνευστήκαμε εξωτερικεύσαμε σκέψεις και συναισθήματα με απλό και διασκεδαστικό τρόπο επικοινωνώντας έτσι με τους συμμαθητές μας μέσω αυτών των απλών εικόνων. Ενισχύθηκε έτσι η εμπιστοσύνη στον εαυτό μας, αλλά και στους συμμαθητές μας μέσω αυτής της διαδικασίας αυτογνωσίας και αλληλογνωριμίας κάτι που λειτούργησε καταλυτικά στην πορεία της συνεργασίας μας.

Ξεχωρίσαμε την ποικιλία των συναισθημάτων μαθαίνοντας να τα αναζητούμε, να τα ανακαλύπτουμε, να τα ερμηνεύουμε, να τα μοιραζόμαστε χωρίς δισταγμό και να τα αποδεχόμαστε. Ξεχώρισε η αξία του διαλόγου στην προσπάθεια διατύπωσης μιας γνώμης και υποστήριξής αυτής και η αξία του σεβασμού της διαφορετικής γνώμης λαμβάνοντας υπόψη το εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο από το οποίο απορρέει αυτή. Καλλιεργήθηκε έτσι η ενσυναίσθηση και η αναγνώριση του δικαιώματος της διαφορετικής άποψης.

Ανακαλύψαμε και συνειδητοποιήσαμε τις ποικίλες μορφές έκφρασης συναισθημάτων: λεκτική, μη-λεκτική, μέσω της τέχνης: ζωγραφική, λογοτεχνία, μουσική, φωτογραφία-εικόνες, κινηματογράφος, θεατρικό παιχνίδι, ελεύθερη-δημιουργική γραφή.

Τέλος, ήρθαμε σε κοντινότερη επαφή με την τέχνη και μάθαμε τη δυνατότητα επικοινωνίας μέσω αυτής: μέσω της ελεύθερης επιλογής και δημιουργίας δικών μας έργων τα οποία παρουσιάσαμε και συζητήσαμε με τους συμμαθητές μας, αλλά και μέσω έργων καλλιτεχνών προσπαθώντας να ερμηνεύσουμε και να ξεκλειδώσουμε τα μηνύματα-συναισθήματα που απορρέουν οδηγούμενοι στο διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων. Μέσω της ανάγνωσης βιβλίων, της παρατήρησης έργων τέχνης ζωγραφικής, της παρακολούθησης ταινιών και τη συνοδευόμενη μουσική συνειδητοποιήσαμε την διττή σημασία κάθε έργου τέχνης: να μεταφέρει αφενός συγκεκριμένα συναισθήματα στον δεκτή και αφετέρου να δημιουργήσει νέα συναισθήματα τα οποία εξαρτώνται και καθορίζονται από το περιβάλλον και τις κοινωνικοπολτισμικές καταβολές του δέκτη. Έγινε έτσι η αντιληπτή η επικοινωνία του καλλιτέχνη με τον δέκτη της, μέσω αυτής της «ανταλλαγής» συναισθημάτων, ερμηνειών και μηνυμάτων, αλλά και η επικοινωνία που προκύπτει σε διαλογικό επίπεδο στην προσπάθεια σχολιασμού και ερμηνείας της τέχνης.

Μέσω των θεατρικών παιχνιδιών έγινε συνειδητή η δυνατότητα λεκτικής και μη επικοινωνίας (παντομίμα) και εμπλουτίστηκαν οι ικανότητες της συνδυαστικής χρήσης τρόπων επικοινωνίας: εκφράσεις προσώπου, βλέμμα, στάση και κινήσεις σώματος. Κατανοήσαμε την σημασία των μη λεκτικών μέσων επικοινωνίας στην προσπάθεια αποκωδικοποίησης απλών και σύνθετων μηνυμάτων (άσκηση αυτοσχεδιασμού με συγκεκριμένη φράση) λαμβάνοντας υπόψη το περιβάλλον στο οποίο εκτυλίσσεται η επικοινωνία, το πολιτισμικό πλαίσιο και τα άτομα που συμμετέχουν σε αυτή, συνειδητοποιώντας ότι δεν έχει μόνο σημασία το περιεχόμενο και η έννοια των λεγόμενων, αλλά και ο τόνος, η χροιά, το ύφος οι χειρονομίες, οι μορφασμοί κλπ. Με την άσκηση της ελεύθερης, δημιουργικής γραφής μας δόθηκε η δυνατότητα να γίνουμε απλά μικροί συγγραφείς χρησιμοποιώντας την έμπνευση της στιγμής βασιζόμενοι σε τυχαία δεδομένα και σε συναίσθημα της επιλογής μας.

Αποκτήσαμε έτσι την εμπειρία του να γίνουμε οι ίδιοι όχι μόνο δέκτες της τέχνης, αλλά και δημιουργοί αυτής επικοινωνώντας με τον εαυτό μας και με το περιβάλλον μας, εξωτερικεύοντας, μεταφέροντας και δημιουργώντας συναισθήματα, σκέψεις, μηνύματα.

Μέσα από την όλη διαδικασία ενισχύθηκε η συνεργατικότητα, η αλληλοκατανόηση η αλληλοαποδοχή και αλληλοσυμπάθεια, αλλά και η αποδοχή του εαυτού βελτιώνοντας την κοινωνικότητα. Μέσω της ολιστικής προσέγγισης της μάθησης καλλιεργήθηκε η κριτική σκέψη, η έρευνα και η ενεργός συμμετοχή στη μάθηση με προσωπική ευθύνη. Εφόδια τα οποία λειτουργούν γεφυρωτικά ανάμεσα στη διαδικασία της μάθησης μέσα στη σχολική κοινότητα και την ζωή στην ευρύτερη κοινωνία.